

## **Socialna stanovanja v Evropski uniji**

### **Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. junija 2013 o socialnih stanovanjih v Evropski uniji (2012/2293(INI))**

*Evropski parlament,*

- ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji (PEU), zlasti člena 3(3), in Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), zlasti členov 9, 14, 148, 151, 153 in 160 ter njenega Protokola št. 26 o storitvah splošnega pomena,
- ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti njenih členov 34 in 36,
- ob upoštevanju Protokola št. 26 PDEU o storitvah splošnega pomena,
- ob upoštevanju spremenjene Evropske socialne listine, zlasti člena 30 (o pravici do zaščite pred revščino in socialno izključenostjo), 31 (o pravici do stanovanja) in 16 (o pravici družine do socialne, pravne in gospodarske varnosti),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. marca 2010 z naslovom "Evropa 2020: strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast" (COM(2010)2020),
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1173/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o učinkovitem izvrševanju proračunskega nadzora v euroobmočju<sup>1</sup>,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1175/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o spremembi Uredbe (ES) št. 1466/97 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik<sup>2</sup>,
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) št. 1177/2011 z dne 8. novembra 2011 o spremembi Uredbe (ES) št. 1467/97 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem<sup>3</sup>,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1174/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o izvršilnih ukrepih za odpravljanje čezmernih makroekonomskih neravnotežij v euroobmočju<sup>4</sup>,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij<sup>5</sup>,
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2011/85/EU z dne 8. novembra 2011 o zahtevah v zvezi s

---

<sup>1</sup> UL L 306, 23.11.2011, str 1.

<sup>2</sup> UL L 306, 23.11.2011, str 12.

<sup>3</sup> UL L 306, 23.11.2011, str 33.

<sup>4</sup> UL L 306, 23.11.2011, str 8.

<sup>5</sup> UL L 306, 23.11.2011, str 25.

proračunskimi okviri držav članic<sup>1</sup>,

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 18. aprila 2012 z naslovom "K okrevanju s številnimi novimi delovnimi mesti" (COM(2012)0173),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom "Evropska platforma proti revščini in socialni izključenosti: evropski okvir za socialno in teritorialno kohezijo" (COM(2010)0758) in mnenj Evropskega ekonomsko-socialnega odbora in Odbora regij ter svoje resolucije z dne 15. novembra 2011<sup>2</sup> na to temo,
- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1081/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o Evropskem socialnem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1784/1999<sup>3</sup>,
- ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 z dne 11. julija 2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1260/1999<sup>4</sup>,
- ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1080/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1783/1999<sup>5</sup>,
- ob upoštevanju predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, ki jih zajema splošni strateški okvir, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1083/2006 (COM(2011)0615),
- ob upoštevanju predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o posebnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj in cilju naložbe za rast in delovna mesta ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1080/2006 (COM(2011)0614),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 26. novembra 2008 z naslovom "Evropski načrt za oživitve gospodarstva" (COM(2008)0800),
- ob upoštevanju Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetske učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES<sup>6</sup> in svoje resolucije z dne 15. decembra 2010 o pregledu akcijskega načrta o energetske učinkovitosti<sup>7</sup>,
- ob upoštevanju Direktive Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost<sup>8</sup>,

---

<sup>1</sup> UL L 306, 23.11.2011, str. 41.

<sup>2</sup> Sprejeta besedila, P7\_TA(2011)0495.

<sup>3</sup> UL L 210, 31.7.2006, str. 12.

<sup>4</sup> UL L 210, 31.7.2006, str. 25.

<sup>5</sup> UL L 210, 31.7.2006, str. 1.

<sup>6</sup> UL L 315, 14.11.2012, str. 1.

<sup>7</sup> UL C 169 E, 15.6.2012, str. 66.

<sup>8</sup> UL L 347, 11.12.2006, str. 1.

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 23. marca 2011 z naslovom "Preoblikovanje pravil EU o državni pomoči za storitve splošnega gospodarskega pomena" (COM(2011)0146) in svoje resolucije z dne 15. novembra 2011 na to temo<sup>1</sup>,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom "Strategija za učinkovito izvajanje Listine o temeljnih pravicah v Evropski uniji" (COM(2010)0573),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z naslovom "Okvir EU za nacionalne strategije vključevanja Romov do leta 2020" (COM(2011)0173),
- ob upoštevanju Smernic Komisije z dne 15. maja 2012 o dobrih praksah za omejevanje, zmanjševanje ali izravnavo zapiranja tal (SWD(2012)0101),
- ob upoštevanju Pregleda razvoja na področju zaposlovanja in socialnih zadev v Evropi z dne 8. januarja 2013, ki ga je pripravila Komisija<sup>2</sup>,
- ob upoštevanju svežnja Komisije o socialnih naložbah z dne 20. februarja 2013,
- ob upoštevanju raziskave evropske statistike o dohodku in življenjskih pogojih (European Statistics on Income and Living Conditions – EU-SILC) in Eurostatovega sporočila za javnost z dne 8. februarja 2012<sup>3</sup>,
- ob upoštevanju evropske statistike iz tretje evropske raziskave o kakovosti življenja (Third European Quality of Life Survey), zlasti poglavja 6<sup>4</sup>,
- ob upoštevanju poročila Evropske fundacije za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound) o službah za svetovanje o odplačevanju dolgov gospodinjestev v Evropski uniji<sup>5</sup>,
- ob upoštevanju poročila Eurofound z naslovom "Življenjske razmere Romov: neustrezna stanovanja in zdravje"<sup>6</sup>,
- ob upoštevanju sklepa Komisije z dne 20. decembra 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena<sup>7</sup>,
- ob upoštevanju sodbe Sodišča Evropske unije z dne 14. marca 2013 v zadevi C-415/11 (Mohamed Aziz) o zaščiti imetnikov hipotek napram bankam v primeru nepoštenih

---

<sup>1</sup> Sprejeta besedila, P7\_TA(2011)0494.

<sup>2</sup> <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?cat/d=738&largId=en&pubId=7315>.

<sup>3</sup> [http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY\\_PUBLIC/3-08022012-BP/EN/3-08022012-BP-EN.PDF](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/3-08022012-BP/EN/3-08022012-BP-EN.PDF).

<sup>4</sup> <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1264.htm>.

<sup>5</sup> <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2011/891/en/1/EF11891EN.pdf>.

<sup>6</sup> <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2012/02/en/1/EF120EN.pdf>.

<sup>7</sup> UL L 7, 11.1.2012, str 3.

pogodbenih pogojev<sup>1</sup>,

- ob upoštevanju Sklepa št. 1098/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o evropskem letu boja proti revščini in socialni izključenosti (2010)<sup>2</sup>,
- ob upoštevanju izjave Sveta z dne 6. decembra 2010 o evropskem letu boja proti revščini in socialni izključenosti: skupaj v boju proti revščini v letu 2010 in po njem<sup>3</sup>,
- ob upoštevanju poročila Odbora za socialno zaščito z dne 18. februarja 2011 z naslovom Ocena socialne razsežnosti strategije Evropa 2020<sup>4</sup>,
- ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 5. februarja 2010 z naslovom "Skupno poročilo o socialni zaščiti in socialni vključenosti" (SEC(2010)0098),
- ob upoštevanju poročila Odbora za socialno zaščito z dne 15. februarja 2010 z naslovom "Skupno poročilo o socialni zaščiti in socialni vključenosti"<sup>5</sup>,
- ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z naslovom "Vprašanja glede opredelitve socialnih stanovanj kot storitve splošnega gospodarskega pomena"<sup>6</sup>,
- ob upoštevanju mnenja Odbora regij z naslovom "Priprava evropske agende za socialna stanovanja"<sup>7</sup>,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. novembra 2012 o paktu za socialne naložbe – odgovor na krizo<sup>8</sup>,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. junija 2010 o EU 2020<sup>9</sup>,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. maja 2010 o prispevku kohezijske politike k doseganju lizbonskih ciljev in ciljev strategije EU 2020<sup>10</sup>,
- ob upoštevanju svoje zakonodajne resolucije z dne 8. septembra 2010 o predlogu sklepa Sveta o smernicah za politike zaposlovanja držav članic: del II integriranih smernic

---

1

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=135024&pageIndex=0&doclang=en&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1202581>).

2 UL L 298, 7.11.2008, str. 20.

3 Svet Evropske unije, 3053. zasedanje Sveta za zaposlovanje, socialno politiko, zdravje in varstvo potrošnikov, Bruselj, 6. december 2010.

4 Poročilo Odbora za socialno zaščito za Svet, Svet EU, 6624/11 ADD 1 SOC 135 ECOFIN 76 SAN 30, 18. februar 2011.

5 Poročilo Odbora za socialno zaščito za Svet, Svet EU, 6500/10 SOC 115 ECOFIN 101, FSTR 8 EDUC 31 SAN 31, 15. februar 2010.

6 Evropski ekonomsko-socialni odbor, 597/2012-TEN/484, 13. december 2012.

7 CoR 71/2011 final, ECOS-V/014 <https://toad.cor.europa.eu/CORWorkInProgress.aspx>.

8 Sprejeta besedila, P7\_TA(2012)0419.

9 UL C 236 E, 12.8.2011, str. 57.

10 UL C 161 E, 31.5.2011, str. 120.

strategije Evropa 2020<sup>1</sup>,

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. oktobra 2010 o finančni, gospodarski in socialni krizi: priporočila za ukrepe in pobude, ki naj bi jih sprožili<sup>2</sup>,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. julija 2011 o prihodnosti socialnih storitev splošnega pomena<sup>3</sup>,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. maja 2007 o stanovanjski in regionalni politiki<sup>4</sup>,
  - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 14. septembra 2011 o strategiji EU glede brezdomstva<sup>5</sup>,
  - ob upoštevanju svojih pisnih deklaracij z dne 22. aprila 2008 o odpravi uličnega brezdomstva<sup>6</sup> in z dne 16. decembra 2010 o strategiji EU glede brezdomstva<sup>7</sup>,
  - ob upoštevanju poročila Eurofound o tretji evropski raziskavi o kakovosti življenja – Kakovost življenja v Evropi: učinek krize<sup>8</sup>,
  - ob upoštevanju končnih priporočil Evropske konference o soglasju na področju brezdomstva z dne 9. in 10. decembra 2010,
  - ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve in mnenj Odbora za regionalni razvoj ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov (A7-0155/2013),
- A. ker je dostop do nastanitve temeljna pravica, ki jo lahko dojemamo kot pogoj za uresničevanje in dostop do drugih temeljnih pravic in dostojnega življenja; ker je zagotavljanje dostopa do dostojne in primerne nastanitve mednarodna odgovornost, naložena državam članicam, ki jo mora Unija spoštovati, ter se pravica do dostopa in pomoči pri pridobitvi stanovanja priznava s členom 34 Listine EU o temeljnih pravicah, členoma 30 in 31 Evropske socialne listine (spremenjene), ki jo je sprejel Svet Evrope, in členom 25 Splošne deklaracije o človekovih pravicah, vključena pa je tudi v ustavo številnih držav članic;
- B. ker imajo nacionalni, regionalni in lokalni organi v državah članicah pravico in dolžnost določiti lastno stanovanjsko politiko in sprejeti potrebne ukrepe, da bi na svojem trgu stanovanj v skladu s potrebami svojih prebivalcev zagotovili izvajanje te temeljne pravice, katere namen je vsem državljanom zagotoviti dostop do dostojnega in cenovno sprejemljivega stanovanja;
- C. ker je cenovno dostopna, dostojna in varna nastanitev primeren instrument za doseganje

---

<sup>1</sup> UL C 308 E, 20.10.2011, str. 116.

<sup>2</sup> UL C 70 E, 8.3.2012, str. 19.

<sup>3</sup> UL C 33 E, 5.2.2013, str. 65.

<sup>4</sup> UL C 76 E, 27.3.2008, str. 124.

<sup>5</sup> UL C 51 E, 22.2.2013, str. 101.

<sup>6</sup> UL C 259 E, 29.10.2009, str. 19.

<sup>7</sup> UL C 169 E, 15.6.2012, str. 139.

<sup>8</sup> <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlFiles/eFI264.htm>.

socialne pravičnosti in kohezije, in je naložba v cenovno dostopno stanovanje pogoj za večjo mobilnost delavcev in večje zaposlitvene možnosti, ker sta gradnja in prenova socialnih stanovanj ključnega pomena za doseganje ciljev izpolnjevanja potreb po stanovanjih, zagotavljanja cenovno dostopnih stanovanj za veliko število prebivalcev, krepitve gospodarstev, zmanjšanja obsega nepremičninskih balonov, boja proti energetski revščini in zagotavljanja davčnih prihodkov držav članic;

- D. ker imajo države članice v skladu z načelom subsidiarnosti bistveno vlogo in široko diskrecijsko pravico pri zagotavljanju, naročanju in organiziranju socialnih stanovanj vzporedno z nenačrtovano ponudbo tržnih stanovanj in kot njeno dopolnilo; ker bi morale oskrba s socialnimi stanovanji dosegati visoko raven kakovosti, varnosti in cenovne dostopnosti ter spodbujati enako obravnavo in pravice uporabnikov;
- E. ker v večini držav članic EU primanjkuje socialnih stanovanj in zato obstaja vse večja potreba po cenovno dostopnih stanovanjih; ker se je spremenil socialni in družinski profil ljudi, ki uporabljajo socialna stanovanja; ker je treba prepoznati nove socialne dejavnike, da lahko države članice in njihovi lokalni in regionalni organi določijo niz stanovanjskih strategij, ki bolj ustrezajo sedanjim okoliščinam;
- F. ker je socialna stanovanjska politika sestavni del storitev splošnega gospodarskega pomena, ker omogočajo zadovoljevanje stanovanjskih potreb, olajšujejo dostop do nepremičnin, krepijo kakovost življenjskega prostora, izboljšujejo obstoječi življenjski prostor in prilagajajo stanovanjske izdatke položaju družine in sredstvom stanovalcev, ob tem pa jim puščajo prostor za lastna prizadevanja;
- G. ker bi morale biti za socialna stanovanja značilno dobro razmerje med kakovostjo in nakupno ceno oziroma najemnino in ker bi morala ta stanovanja omogočati varčevanje z energijo in biti umeščena v okolje, ki vključuje zelene površine in je primerno za različne generacije ter upošteva posebne potrebe otrok in starejših;
- H. ker je treba oblikovati pravila za hipoteke za zaščito potrošnikov in pravično razdelitev tveganj, da se prepreči povečanje števila brezdomcev in vse prihodnje stanovanjske krize;
- I. ker so socialna stanovanja ključna za uresničitev ciljev strategije Evropa 2020 – zlasti cilja glede revščine, vključno s preprečevanjem medgeneracijskega prenosa prikrajšanosti – ker prispevajo k zagotavljanju visoke stopnje zaposlenosti, vključenosti in socialne kohezije, spodbujanju poklicne mobilnosti ter k boju proti podnebnim spremembam in pomanjkanju energije s posodabljanjem stavb;
- J. ker je finančna kriza v povezavi z gospodarsko krizo, varčevalnimi ukrepi, rastjo cen stanovanj in nižjimi prihodki gospodinjstev povečala stopnjo brezposelnosti in socialne izključenosti v EU, zlasti med najbolj ranljivimi skupinami ljudi, in s tem povečala obremenitev storitev socialnega skrbstva; ugotavlja, da je javno financiranje socialnih stanovanj ne glede na svoj velik stabilizacijski učinek v nekaterih državah članicah postalo žrtev nedavnih varčevalnih ukrepov;
- K. ker gospodarska in socialna kriza zaradi poka nepremičninskih balonov, kreditnega krča, zamud pri plačilih in upada javnih naročil neposredno negativno vpliva na dejavnost gradnje in prenove stanovanj, zlasti socialnih, in finančno podporo tej dejavnosti, čeprav bi bil lahko ta sektor gonilna sila za zagotovitev trajnega in vključujočega izhoda iz krize ter bi prispeval k spoprijemanju s podnebnimi in energetskimi izzivi;

- L. ker je treba varčevalne ukrepe in ukrepe proračunske konsolidacije povezati s celostno naložbeno strategijo, ki bo pripomogla k trajnostni in vključujoči rasti ter uresničevanju ciljev strategije Evropa 2020, vključno s tistimi, ki se nanašajo na boj proti revščini in socialni izključenosti;
- M. ker je stanovanje nujno potrebna dobrina, za katero države članice v skladu z lastnimi političnimi odločitvami določijo minimalne bivanjske standarde glede primernosti in udobja, posebne urbanistične in gradbene predpise ter maksimalno dovoljeno razmerje med dohodkom gospodinjstva in njegovimi izdatki za stanovanje, nekatere med njimi pa urejajo tudi gibanje cen stanovanj ali celo vzpostavijo mehanizme za zagotavljanje socialne pomoči ali davčnih spodbud, s katerimi nudijo pomoč za ta velik izdatek gospodinjstev;
- N. ker morajo države članice in Unija zaradi hudega gospodarskega, socialnega in dolgoročnega vpliva krize – ne le na gospodarsko rast, stopnjo zaposlenosti ter raven revščine in socialne izključenosti, temveč tudi na dostop do stanovanj ter na naložbe v socialna stanovanja v EU – nujno ukrepati za zagotovitev dostopa do dostojnih in cenovno sprejemljivih stanovanj; ker je v zvezi s tem zaskrbljen zaradi strmega porasta cen, povezanih s stanovanji (cene zemljišč, cene nakupa in najema ter cene energije), ki so že zdaj najpomembnejši izdatek evropskih gospodinjstev ter zato povzročajo nestabilnost in zaskrbljenost; ker se je brezposelnost v EU močno povečala in je januarja 2013 v EU-27 dosegla 10,9 % in ker se hkrati stara evropsko prebivalstvo, obstaja veliko tveganje za vse večji prepad med bogatimi in revnimi, socialno izključenost in brezdomstvo, ki ga občuti že 80 milijonov Evropejcev, izpostavljenih tveganju revščine;
- O. ker Romi običajno živijo na zelo segregiranih območjih, kjer je dostop do socialnih in zdravstvenih storitev problematičen;
- P. ker obstaja med podstandardnimi stanovanji in slabim zdravstvenim stanjem jasna povezava: hipotekarno zadolževanje je povezano s poslabšanjem duševnega zdravja; prenatrpanost je povezana s psihološkimi težavami, tuberkulozo, okužbami dihal, večjimi možnostmi požara in nesreč na domu; življenje v neustreznih bivanjskih razmerah negativno vpliva na zdravje, varnost ter povečuje možnost nesreč na domu, življenje na hrupnem območju je povezano z višjo stopnjo hipertenzije in višjim krvnim tlakom; kdor nima stanovanja, je pod stresom in se slabo počuti, kar škodljivo vpliva na kakovost življenja, zdravje in blaginjo;
- Q. ker pomanjkanje cenovno dostopnih in prilagojenih socialnih stanovanj še posebej prizadene ženske – leta 2010 jih je bilo 24,5 % izpostavljenih tveganju revščine in socialne izključenosti, zlasti tiste z nizkimi dohodki, matere samohranilke, ženske na slabo plačanih delovnih mestih, migrantke, ovdovele ženske z otroki ter ženske, ki so žrtve nasilja v družini – ter materinske enostarševske družine z otroki, mlade družine, velike družine, študente, mlade na začetku poklicne poti, mlade brezposelne pare, invalide, osebe s telesno ali duševno boleznijo, pripadnike marginaliziranih skupnosti, vključno z Romi, in starejše; ker so te kategorije še posebej izpostavljene tveganju brezdomstva in se pogosto preselijo v zasebne, podstandardne bivalne enote, ki ne izpolnjujejo standardov, kar močno poveča tveganje zdravstvenih težav; ker te kategorije pogosto iščejo alternativne rešitve, tako da se vselijo skupaj z družino, prijatelji ali znanci, kar onemogoča ustrezno analizo in preglednost števila brezdomcev;

- R. ker gospodarska kriza in visoke cene na trgu nepremičnin zmanjšujejo zmožnost žensk, da bi se ločile ali končale sobivanje, s čimer je omejena njihova svoboda in so bolj izpostavljene nasilju v družini na podlagi spola;
- S. ker so cenovno dostopna najemna stanovanja ključnega pomena za mlade, da se lahko poklicno usposablajo, študirajo ter sprejmejo pripravništva in zaposlitvene priložnosti;
- T. ker države članice vzpostavljajo in organizirajo tudi vzporedno ponudbo socialnih stanovanj, ki dopolnjuje spontano ponudbo na trgu in v okviru katere stanovanja pod posebnimi pogoji in po posebnih cenah zagotavljajo nepridobitne organizacije, ustanovljene posebej v ta namen; ker tako 25 milijonov evropskih državljanov prebiva v socialnih stanovanjih, za katera veljajo pogoji glede lokalnega in regionalnega načrtovanja, dostopa in cene, ki jih neposredno določijo javni organi držav članic; ker ta vzporedna ponudba stanovanj zaradi svoje stabilnosti in nadzora nad cenami prispeva zlasti k omejevanju obsega nepremičninskih ciklov in pojava nepremičninskih balonov;

### ***Spodbujanje socialne in ekonomske vloge socialnih stanovanj***

1. ugotavlja, da zaradi zdajšnje gospodarske in socialne krize samo delovanje trga, zlasti na gosto poseljenih mestnih območjih, vse slabše zadovoljuje potrebe po cenovno dostopnih stanovanjih, naraščajoči stroški stanovanj in energije pa povečujejo tveganje bolezni, revščine in socialne izključenosti; je seznanjen z vse večjim številom deložacij in bančnih zasegov nepremičnin v številnih državah članicah; poziva, da je treba sprejeti ukrepe v odgovor na te izzive; je zaskrbljen zaradi neposrednega in posrednega učinka nekaterih varčevalnih ukrepov v okviru sedanje družbene in gospodarske krize, kot so znižanja pri stanovanjskih dodatkih in socialnih storitvah, obdavčitev ponudnikov socialnih stanovanj, ukinitve novih stanovanjskih projektov in delna odprodaja državnih stanovanjskih fondov, kar lahko še zaostri začarani krog socialne izključenosti in segregacije;
2. opozarja, da imajo pri boju proti revščini otrok socialne stanovanjske politike pomembno vlogo z izkoreninjanjem revščine v družinah in preprečevanjem medgeneracijskega prenosa socialno-ekonomske prikrajšanosti; poudarja, da zaradi socialnih in demografskih sprememb v strukturi družin ter povečanja števila negotovih delovnih mest obstaja večja potreba po cenovno dostopnih stanovanjih tudi za segmente družbe, ki so socialno vključeni;
3. poziva k upoštevanju člena 14 PDEU in Protokola št. 26, ki ji je priložen, v skladu s katerima javni organi prosto odločajo o organizaciji in financiranju sektorja socialnih stanovanj in o tem, katere vrste gospodinjstev so upravičene, da bi izpolnili potrebe lokalnega prebivalstva in zagotovili visoko raven kakovosti, varnosti, dostopnosti, enake obravnave in spodbujanja pravic uporabnikov; meni, da je posredovanje javnih organov v teh razmerah odziv na pomanjkljivosti trga, njegov namen pa je zagotavljanje splošnega dostopa do dostojnih in cenovno sprejemljivih stanovanj v skladu s členi 16, 30 in 31 Evropske socialne listine;

### ***Evropski socialni stanovanjski politiki naproti***

4. opozarja Komisijo, države članice ter njihove lokalne in regionalne organe, da poraba sredstev za socialna stanovanja omogoča zagotavljanje temeljnih pravic, izpolnjevanje nujnih socialnih potreb, kot strateška naložba pa na trajnosten način pripomore k zagotavljanju lokalnih delovnih mest, ki jih ni mogoče preseliti, in stabilizaciji

gospodarstva, saj zmanjšuje nevarnost nepremičninskih balonov in prezadolženosti gospodinjestev, ter k uspešnemu upiranju podnebnim spremembam in preprečevanju energetske revščine; zato vztraja, da socialnih stanovanj ne bi smeli obravnavati kot strošek, temveč kot naložbo, ki se dolgoročno obrestuje z boljšim zdravstvenim stanjem in socialno blaginjo, dostopom do trga dela in omogočanjem ljudem, zlasti starejšim, da živijo samostojno;

5. poziva Komisijo, naj opredelijo evropski okvir za ukrepanje v zvezi s socialnimi stanovanji, da bi tako zagotovili usklajevanje in približevanje različnih pristopov EU k tej problematiki (državne pomoči, strukturni skladi, energetska politika, boj proti revščini in socialni izključenosti, zdravje);
6. poziva Komisijo, naj razjasni opredelitev socialnih stanovanj na podlagi izmenjave dobrih praks in izkušenj med državami članicami in ob upoštevanju dejstva, da se socialna stanovanja v državah članicah, regionalnih in lokalnih skupnostih različno pojmujejo in upravljajo (pogosto zaradi prožnosti pri določanju prednostnih nalog);
7. ugotavlja, da so naložbe v socialna stanovanja del celovitejših političnih prizadevanj, katerih namen je organizirati in financirati ponudbo javnih socialnih, zdravstvenih ter izobraževalnih storitev za zagotavljanje temeljnih socialnih pravic, in tudi kot odgovor na nove socialne potrebe in ciklične gospodarske spremembe;
8. poudarja potrebo po spremljanju socialnih naložb v okviru pakta za socialne naložbe po vzoru Pakta "evro plus", katerega namen je krepitev gospodarskega in proračunskega upravljanja Unije in vključevanje naložb v socialna stanovanja; poudarja tudi, da je treba za države članice določiti cilje za socialne naložbe, da bodo izpolnili naloge na področju sociale, zaposlovanja in izobraževanja, določene v strategiji Evropa 2020; pozdravlja dejstvo, da je ta predlog podkrepjen s sklepi Evropskega sveta z decembra 2012, v katerih je poudarjeno, da "se lahko v preventivnem delu Pakta za stabilnost in rast izkoristijo možnosti, ki jih ponuja obstoječi fiskalni okvir EU, da se uravnotežijo produktivne potrebe po javnih naložbah in cilji na področju fiskalne discipline"; poziva Komisijo, naj bolje spremlja socialne naložbe na podlagi preglednice kazalnikov v zvezi z naložbami držav članic in na ravni Unije, pri čemer naj v zvezi z naložbami v socialna stanovanja upošteva gibanje cen stanovanj in število prosilcev, ki v državah članicah čakajo na dodelitev stanovanja; poziva države članice, naj ratificirajo spremenjeno Evropsko socialno listino, s posebnim poudarkom na členu 31;
9. meni, da je treba v opredeljevanje stanovanjskih strategij, ki jih bodo izvajale države članice, vključiti organizacije prebivalcev in najemnikov;
10. poudarja, da morata socialne inovacije podpreti tako Evropska platforma proti revščini in socialni izključenosti kot tudi okvirni program za raziskave, da bi lahko analizirali nove politike, namenjene izboljšanju dostopa do nastanitve in zmanjševanju brezdomstva;
11. je naklonjen predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2011 (COM(2011)0142), katerega namen je sprejeti predpise v zvezi s kreditnimi pogodbami za stanovanjske nepremičnine, s čimer bi omejili prezadolženost gospodinjestev; poziva, naj določbe EU o hipotekah vključujejo dobre prakse, ki so kar najbolj ugodne za potrošnike; poziva k vključitvi postopkov za ponovna pogajanja in reprogramiranje poplačila dolgov za plačilno nesposobne posameznike in družine; poziva države članice, naj preprečijo, da bi že izseljena gospodinjstva še naprej vračala hipotekarne kredite;

poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo ukrepe kot odziv na socialne stiske, v katerih so se znašli tisti, ki sta jih gospodarska kriza in brezposelnost najbolj prizadeli in ki so jih deložirali in jim odvzeli stanovanje; poudarja, da se to dogaja v kontekstu velikih pobud za javno pomoč, ki naj finančni sistem ponovno postavijo na trdne temelje; poziva države članice, naj si prizadevajo ponuditi alternativne rešitve deložacijam;

12. poziva Evropsko komisijo, naj države članice s posebnimi priporočili za posamezne države opozori, kdaj so z reformami ogrožene naložbe v socialna ali cenovno dostopna stanovanja, in naj ne izdaja priporočil v zvezi z velikostjo sektorja socialnih stanovanj v posameznih državah članicah; obžaluje, da so nekatere države članice v okviru programov proračunske konsolidacije na podlagi posebnih priporočil Komisije v zvezi z ukrepanjem na trgu stanovanj zmanjšale zmogljivosti sektorja z obdavčenjem najemodajalcev socialnih stanovanj; poleg tega je zaskrbljen zaradi omejevalne opredelitve Komisije na področju politike konkurence, ki socialna stanovanja namenja samo prikrajšanim skupinam;
13. poziva Svet, naj se vsaj enkrat na leto sestanejo ministri držav članic za stanovanjsko problematiko, da bi razpravljali o vplivu različnih evropskih politik na stanovanjske politike in zagotovili boljše upoštevanje gospodarskih, socialnih in okoljskih razsežnosti stanovanjskega sektorja v evropskih politikah, in sicer z vključitvijo zainteresiranih strani, kot so organizacije za socialna stanovanja, predstavniška združenja stanovalcev in združenja, ki si prizadevajo za boljši dostop do stanovanj;
14. ugotavlja, da bi morala biti opredelitev socialnih stanovanj in upravičencev rezultat demokratične razprave, da bi lahko upoštevali različne tradicije držav članic;
15. poziva Komisijo in države članice, naj v okviru strategije za socialno zaščito in vključevanje ter s pobudami za zmanjšanje brezdomstva in stanovanjske izključenosti večji pomen pripišejo dostopu do stanovanj in s tem povezanim storitvam, in sicer na podlagi skupnih kazalnikov za vse države članice, pri čemer naj spodbujajo izmenjavo dobrih praks v zvezi z dejanskim uveljavljanjem pravice do stanovanja;
16. spodbuja države članice, naj podvojijo prizadevanja za vključitev naložb v socialna stanovanja v svoje srednje- in dolgoročne proračunske cilje, pa tudi v nacionalne programe reform in strateške prednostne naloge v okviru partnerskega sporazuma za obdobje 2014–2020; poziva Evropski svet in Komisijo k boljšemu spremljanju izvajanja in doseganja ciljev strategije Evropa 2020 na področju socialne politike;
17. ugotavlja, da je treba stanovanjske politike in programe razvijati ob posvetovanju z ženskami, ki imajo nizke dohodke in prihajajo iz različnih socialnih okolij, da bi ugotovili, katere politike bolje ustrezajo njihovim potrebam.

### ***Spodbujanje naložb za povečanje lokalnega zaposlovanja in zelene ekonomije***

18. poudarja, da je gospodarska vloga sektorja stanovanj, še zlasti socialnih, proticiklična, saj pripomore k zmanjšanju energetske odvisnosti, podpora gradbenih in prenovitvenih dejavnosti ter trajnostnemu in nepreseljivemu lokalnemu zaposlovanju, za kar se gre zahvaliti zlasti delovni intenzivnosti sektorja, razvoju zelenih podjetij v okviru lokalnega gospodarstva in posledičnemu ugodnemu vplivu na preostali del gospodarstva; zato meni, da naložb v socialna stanovanja ne bi smeli obravnavati le kot odhodke, temveč tudi kot produktivne naložbe; nadalje spodbuja države članice, naj vzpostavijo dialog z gradbeno

industrijo, da bi razvili boljše poslovno okolje za socialna stanovanja in njihovo ureditev, s posebnim poudarkom na vzpostavitvi ciljev gradnje, ureditvi infrastrukturnih stroškov in zagotavljanju zazidljivih zemljišč;

19. poudarja dodano vrednost, ki izhaja iz lokalnega zaposlovanja in znaten učinek finančnega vzvoda na naložbe, ki sta rezultat neposrednega učinka strukturnih skladov v sektorju socialnih stanovanj v obdobju 2007–2013;
20. meni, da sredstva, ki se dodelijo kohezijskim skladom v okviru večletnega finančnega okvira 2014–2020, ne smejo biti nižja od sredstev v okviru sedanjega večletnega finančnega okvira, da se zagotovi ustrezno financiranje Evropskega sklada za regionalni razvoj, zlasti naložbene prednostne naloge "spodbujanje socialne vključenosti in boj proti revščini – podpora fizični in gospodarski oživitvi ogroženih mestnih in podeželskih skupnosti";
21. se zaveda, da je mnogo držav članic že vzpostavilo učinkovite socialne stanovanjske politike, in meni, da bi morala EU v tem okviru olajšati izmenjavo dobrih praks med državami članicami;
22. je seznanjen s predlogom Komisije za štiri zakonodajne svežnje uredb o kohezijski politiki 2014–2020; se zavzema, da bi bile v proračunskem obdobju 2014–2020 do sredstev iz strukturnih in kohezijskih skladov upravičene prednostne naložbe v energetske učinkovitost in uporabo obnovljivih virov energije pri socialnih in cenovno dostopnih stanovanjih, pa tudi v celostne ukrepe za trajnostni urbani in ozemeljski razvoj, enako dostopnost stanovanj za odrinjene skupnosti ter promocijo subjektov socialnega in solidarnega gospodarstva, kot so neprofitne stanovanjske zadrage in podjetja;
23. spodbuja države članice in vse zadevne organe, naj dajo naložbam v socialna in cenovno sprejemljiva stanovanja ter krepitvi neprofitnega stanovanjskega sektorja vidno mesto v nacionalnih programih reform in pri oblikovanju strateških prednostnih nalog v okviru partnerskih sporazumov za obdobje 2014–2020 ter zagotovijo, da bodo načrtovani stanovanjski ukrepi upoštevali ustrezne nacionalne strategije vključevanja Romov;
24. spodbuja države članice, naj bolje izkoristijo zasebnopravna sredstva – kot je dolgoročni zakup – za poenostavitev izgradnje socialnih stanovanj, ki omogoča gradnjo brez nakupa zemljišča, in pravico užitka za najemodajalca socialnega stanovanja, ki posamezniku omogoča, da ostane lastnik;
25. poudarja, da stanovanjske in poslovne stavbe predstavljajo 40 % porabe končne energije in skupnih emisij CO<sub>2</sub> v Evropi in da okoljsko trajnostna gradnja prispeva k zmanjšanju gradbenih stroškov in skrajšanju časa gradnje, znatnemu zmanjšanju vpliva na okolje in porabe energije ter zato tudi stroškov upravljanja, povezanih z bivanjem;
26. podpira ambiciozen proračun za večletni finančni okvir 2014–2020, ki bo kohezijsko politiko prepoznal kot gonilno silo pri gospodarskem okrevanju; podpira sklepe evropskega pakta za rast in delovna mesta glede poziva državam članicam, naj omogočijo in pospešijo prerazporeditev neporabljenih sredstev iz strukturnih skladov v projekte energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije v programskem obdobju 2007–2013; meni, da bi morale biti te prerazporeditve namenjene tudi sektorju socialnih stanovanj;

27. poziva države članice, njihove upravne organe in Komisijo, naj si prizadevajo za tesno sodelovanje med akterji s področja stanovanjske problematike, predstavniškimi združenji stanovalcev in združenji, ki si prizadevajo za dostop do stanovanj, kot socialnimi partnerji za izoblikovanje, spremljanje in oceno partnerskih sporazumov in operativnih programov; poudarja pomen novih instrumentov celostnega razvoja (lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, in celostne teritorialne naložbe) za vzpostavitev celostnih strategij za stanovanja, v katerih bi imeli vodilno vlogo organizacije za socialna stanovanja in stanovalci; meni tudi, da je treba v zvezi s strukturnimi in kohezijskimi skladi učinkovito uporabljati načelo partnerstva in upravljanja na več ravneh in da je treba države članice spodbujati k sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi organi pri opredeljevanju prednostnih nalog in določanju, kako uporabiti sredstva iz skladov; meni, da bi lahko večje sinergije med strukturnimi skladi in kohezijskim skladom spodbudile trajnostni razvoj prikrajšanih področij ali podeželja, preprečile njihovo izolacijo in upadanje prebivalstva ter tako zaustavile negativne učinke družbene segregacije in spodbujale raznolikost, socialno kohezijo in enakost spolov;
28. poziva države članice, naj za pospeševanje kakovostne gradnje in prenove socialnih in cenovno sprejemljivih stanovanj okrepijo ali razvijajo posebne mehanizme za financiranje, ter na usklajen način spodbujajo uporabo nepovratnih sredstev iz programa Obzorje 2020 ter finančnih instrumentov in programov tehnične pomoči, ki se ponujajo v okviru strukturnih skladov, Evropske investicijske banke, Evropske banke za obnovo in razvoj, Razvojne banke Sveta Evrope ter Evropskega sklada za energetska učinkovitost; poleg tega poziva države članice, naj poskušajo najti načine za uporabo spremenjene uredbe o Evropskem skladu za regionalni razvoj, da zagotovijo stanovanja za marginalizirane skupnosti;
29. poziva Evropsko investicijsko banko, naj v tesnem posvetovanju z lokalnimi in regionalnimi organi pri svojih prednostnih naložbah večji pomen pripiše sektorju socialnih in cenovno dostopnih stanovanj, zlasti v državah članicah, ki nimajo javne stanovanjske banke, ter naj hkrati izboljša pogoje dodeljevanja posojil; poziva Evropsko investicijsko banko, naj opredeli, pri katerih ukrepih bi bile lahko projektne obveznice instrument za financiranje socialne infrastrukture, kot so stanovanja, ter pred razširitvijo upošteva oceno pilotne faze;
30. poziva države članice, naj podprejo dejavnosti stanovanjskih zadrug, ki so koristno orodje za cenovno dostopen nakup prvega stanovanja; poudarja, da so zadruge tudi učinkovito orodje za spodbujanje pobud za prenovo mest, ustvarjanje sinergij z lokalnimi skupnostmi in zmanjšanje zapuščanja mest;
31. poziva Komisijo, naj da državam članicam na voljo druge potencialne vire sredstev za spodbujanje ponudbe in prenove socialnih stanovanj kot oblike socialne naložbe, ter naj države članice ter regionalne in lokalne organe spodbudi k učinkoviti uporabi razpoložljivih evropskih sredstev, pri čemer naj ob upoštevanju delovne intenzivnosti sektorja in njegovega zelo omejenega vpliva na čezmejno trgovino ohrani znižane stopnje davka na dodano vrednost, ki veljajo za take naložbe; hkrati predlaga, naj se preuči možnost uporabe enakih stopenj DDV kot za osnovne življenjske potrebščine; spodbuja države članice, naj aktivirajo zasebne prihranke, da bi olajšali dostop do zemljišč ter spodbudili izgradnjo in prenovo socialnih stanovanj;
32. spodbuja vzpostavitev celostnih modelov sodelovanja, ki bi z namenom toplotne prenove

in izgradnje nizkoenergetskih socialnih stanovanj združevali vodenje projektov, najemodajalce socialnih stanovanj in gradbena podjetja;

33. je naklonjen sporočilu Komisije z dne 31. julija 2012 o strategiji za trajnostno konkurenčnost gradbenega sektorja in gradbenih podjetij (COM(2012)0433); meni, da so za izboljšanje konkurenčnosti in inovativnosti v tem sektorju poleg davčnih spodbud in finančne podpore nujni ukrepi za zvišanje ravni strokovnega znanja delovne sile, da bi se lahko spoprijeli z izzivi Evrope, gospodarne z viri, in nizkoogljičnega gospodarstva ter uresničili cilje, postavljene v Direktivi 2012/27/EU o energetske učinkovitosti<sup>1</sup> in Direktivi 2010/31/EU o energetske učinkovitosti stavb<sup>2</sup>;
34. poziva Komisijo, naj tesneje sodeluje z državami članicami in pristojnimi lokalnimi organi pri opredeljevanju srednje- in dolgoročnih predvidevanj glede znanj in spretnosti, potrebnih na trgu dela; poziva pristojne zainteresirane strani, naj spremljajo zaposlovanje, da bo osnovno poklicno usposabljanje in vseživljenjsko izobraževanje postalo bolj pomembno; poziva države članice in pristojne lokalne organe, naj svoje sisteme izobraževanja in poklicnega usposabljanja hitro prilagodijo, vključno s poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem, in sicer zlasti z vključitvijo koncepta trajnostnega gospodarstva, ter naj zagotovijo dostop do programov za pridobitev kvalifikacij, da bodo mladi imeli lažji dostop do novih "zelenih" delovnih mest in panog; poudarja, da spodbujanje zelenih delovnih mest lahko ustvari kakovostne in trajnostne zaposlitvene možnosti, pripomore k boju proti revščini in socialni izključenosti in zagotovi podporne službe za zaposlovanje;
35. ugotavlja, da lahko "zeleni" sektor zagotovi veliko različnih zaposlitvenih priložnosti, od začetnih in manj kvalificiranih delovnih mest do visoko kvalificiranih delovnih mest v sektorju znanja, zato:
- opozarja na pomembno vlogo malih in srednjih podjetij pri zagotavljanju takšnih delovnih mest v zelenem gospodarstvu in poudarja možnosti, ki jih imajo mala in srednja podjetja pri nudenju delovnega usposabljanja, vajeništva in programov vpetosti v lokalno okolje, ki lahko zagotovijo zaposlitvene priložnosti za socialno prikrajšane posameznike;
  - poziva države članice, naj preučijo izvedljivost prehodnih skladov za obvladovanje potreb po strokovnem znanju;
  - poziva Komisijo, naj v okvir za vseživljenjsko učenje vključi deveto ključno sposobnost v zvezi z okoljem, podnebnimi spremembami in trajnostnim razvojem;
  - poziva države članice ter lokalne in regionalne organe, naj s sredstvi Evropskega socialnega sklada (ESR) krijejo naložbe v spretnosti, zaposlovanje, usposabljanje in poklicno preusposabljanje, zlasti za "zeleno" poklice, kot je toplotna prenova stavb;
  - poziva države članice, naj na področju varčevanja z energijo podprejo vzpon akterjev, usposobljenih na socialnem in tehničnem področju, na primer v stroki socialno-tehničnega posredovanja, ter naj si prizadevajo za izoblikovanje tehničnih poklicev z bolj socialnim pristopom k vprašanju energetske učinkovitosti in obratno;

---

<sup>1</sup> UL L315, 14.11.2012, str. 1.

<sup>2</sup> UL L153, 18.6.2010, str. 13.

36. pozdravlja sveženj o socialnih naložbah, s katerim Komisija državam članicam ponuja smernice za izvajanje učinkovitejših in uspešnejših socialnih politik, namenjenih rasti in koheziji;
37. opozarja, da so naložbe v socialna stanovanja del celovitejših politik, katerih namen je organizirati in financirati ponudbo javnih socialnih, zdravstvenih in izobraževalnih storitev za zagotavljanje dejanskega izvajanja temeljnih socialnih pravic in ustrezno prilagajanje spremembam socialnih potreb;

### ***Boj proti revščini in promocija vključevanja ter družbene kohezije***

38. opozarja, da priznanje in uresničevanje pravice do stanovanja vplivata na uresničevanje drugih temeljnih pravic, vključno s političnimi in socialnimi pravicami; opozarja, da mora država članica ali pristojni javni organ zagotoviti dejansko izvajanje te pravice, tako da s svojimi politikami in programi izboljša splošen dostop do stanovanj, zlasti za prikrajšane osebe, in sicer z zadostno ponudbo ustreznih, dostojnih, zdravih in cenovno dostopnih stanovanj;
39. poziva Agencijo za temeljne pravice, naj v sodelovanju z zainteresiranimi stranmi izvede študijo, s katero naj oceni, kako učinkovito in pod katerimi pogoji se v državah članicah izvajata pravica do stanovanja in pomoč pri ureditvi stanovanjske problematike; poziva agencijo, naj spodbuja izmenjavo dobrih praks pri učinkovitem uresničevanju pravice do stanovanja za posebej ranljive skupine, vključno z brezdomci; poziva Komisijo, naj te dejavnosti spremlja v okviru svežnja o socialnih naložbah;
40. poziva države članice in Komisijo, naj podpirajo in spodbujajo inovativno izmenjavo dobrih praks za uveljavljanje pravice do stanovanja za najbolj ranljive in marginalizirane skupine, pri čemer naj posebno pozornost namenijo boju proti nasilju v družini; z obžalovanjem ugotavlja, da je pogosto zelo verjetno, da žrtve nasilja v družini ostanejo v okolju, ki jih zlorablja, če zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ne morejo najti primerne stanovanja; poziva države članice, naj zagotovijo celostne socialne storitve za družine, ki so žrtve tovrstnega nasilja;
41. pričakuje, da bo Komisija raziskala, v kakšni meri je neposredna podpora s stanovanjskimi subvencijami ali posredna podpora v smislu socialnih stanovanj učinkovitejši ukrep za zagotavljanje cenovno dostopnih stanovanj za socialne skupine, ki svojih stanovanjskih potreb ne morejo zadovoljiti na stanovanjskem trgu;
42. poziva Evropsko komisijo in agencijo Eurofound, naj leta 2014 v okviru programa agencije izvedeta študijo o stroških neukrepanja v zvezi z neustreznimi bivanjskimi razmerami;
43. z zaskrbljenostjo opaza, da veliko držav članic, ki se soočajo s proračunskimi neravnovesji, opušta dejavnosti, programe in ukrepe (na primer subvencije za hipoteke in najemnine) za lažjo pridobitev stanovanja in hkrati nesorazmerno viša davke na nepremičnine v času ostre gospodarske krize ter dopušča, da mnogo družbenih skupin zapade v revščino in pomanjkanje;
44. poziva države članice, naj pri vseh stanovanjskih politikah in programih izvedejo analizo socialnih učinkov, s poudarkom na spolu in gospodinjstvu, pri čemer naj se zlasti upošteva dohodkovna in finančna neenakost med spoloma; poudarja, da je treba vse

statistične podatke razčleniti glede na spol in vrsto gospodinjstva ter opraviti še več raziskav, s katerimi bi preverili, kako lahko stanovanjske politike pomagajo posameznikom in skupinam v ranljivem položaju, kot so ženske (upoštevati je treba vsestransko vlogo žensk kot samohranilk, skrbnic za družinske člane in za invalide), družine, mladi, invalidi in starejši;

45. priporoča, naj države članice ter njihovi lokalni in regionalni organi pripravijo celostne politike za spodbujanje socialne vključenosti ter zagotavljanje splošnega dostopa do dostojnih, zdravih in cenovno sprejemljivih stanovanj; predlaga, naj te politike zajemajo naslednje ukrepe:
- posebno podporo za kakovostna in zdrava socialna stanovanja in "zelo socialna" stanovanja, zlasti z določitvijo minimalnih kvot socialnih stanovanj, kjer je to potrebno, na primer na gosto poseljenih območjih, kjer je povpraševanje največje, na primer v velikih mestih, kar bi spodbujalo raznolikost;
  - izoblikovanje jasnih minimalnih standardov za opredelitev kakovosti stanovanj, zlasti socialnih;
  - povezavo med programi povečanja skladov socialnih stanovanj in politikami za dostop do drugih bistvenih javnih storitev in storitev splošnega pomena, kot je izgradnja javnih socialnih in zdravstvenih, kulturnih in športnih objektov (v okviru celostne strategije na lokalni ravni), ter za zadržanje širjenja mestnih območij v skladu s smernicami Komisije, ki želijo doseči stanje brez zasedanja novih zemljišč do leta 2050;
  - ukrepe za reševanje težav, s katerimi se srečujejo ranljive skupine prebivalstva, kot so migranti in mladi, pri dostopu do dostojnega stanovanja;
  - sheme za zagotavljanje varnosti najemnikov;
  - pripravo posebnih programov za brezdomce na podlagi ocene lokalnih razmer, ob upoštevanju modela tipologije ETHOS (European Typology of Homelessness and Housing Exclusion – evropska tipologija brezdomstva in izključenosti s stanovanjskega trga) za merjenje socialne izključenosti zaradi stanovanja, ki obsegajo tudi socialne podpirne programe in so prilagojeni posebnemu položaju žensk in njihovim potrebam, s posebnim poudarkom na stanovanju in dolgoročni podpori ranljivim osebam in marginaliziranim skupnostim in ne na zagotavljanju kratkoročne namestitve;
  - spodbujanje in financiranje programov za gradnjo v lastni režiji;
46. poziva države članice, naj zagotovijo, da si bodo lahko vsi državljani privoščili stanovanje, kar naj se doseže z zviševanjem najemnin na podlagi objektivnega sistema, ki zagotavlja zmerno zviševanje cen nepremičnin, in s prilagoditvijo davčne politike tako, da bo zajezila špekulacije;
47. poziva Komisijo, naj takoj poskrbi za izvajanje resolucije Evropskega parlamenta o strategiji EU za brezdomstvo;
48. poudarja, da je treba k vprašanju večplastnosti brezdomstva med ženskami pristopiti na

celovit način in ga vključiti v vse politične okvire EU; poziva Komisijo in države članice, naj izvajajo sistematične ocene učinka z vidika spola, spremljajo poseben položaj in potrebe brezdomnih žensk, spodbujajo projekte s področja podpore iz okolja pri samostojnem življenju in gradnjo cenovno dostopnih, prilagojenih in energetsko učinkovitih stanovanj in naj v programe socialnih stanovanj vključijo družine srednjega razreda, ki so iz njih pogosto izključene, saj lahko zaradi gospodarske krize trpijo materialno pomanjkanje enako kot druga gospodinjstva;

49. spodbuja vzpostavitev celostnih modelov sodelovanja, ki bodo združevali socialne in zdravstvene storitve, spremljevalne storitve za prikrajšane osebe ter najemodajalce socialnih stanovanj in združenja, da bi pomagali ranljivim osebam, ki iščejo ali že imajo stanovanje;
50. poziva Komisijo, države članice in pristojne organe, naj sredstva iz strukturnih skladov namenijo za stanovanja in nastanitev odrinjenih skupnosti, zlasti za socialna stanovanja, in naj to prednostno nalogo vključijo v operativne programe; v zvezi s tem poziva Komisijo in Agencijo za temeljne pravice, naj razvijeta izmenjavo dobrih praks med lokalnimi organi na podlagi skupnih in preglednih meril;
51. priporoča državam članicam in njihovim pristojnim organom, naj vlagajo v izgradnjo in preureditev cenovno dostopnih socialnih stanovanj ter tako naslovijo vprašanje njihove dotrajanosti in s tem povezanih zdravstvenih tveganj, upoštevajo različne družinske modele in staranje prebivalstva, obravnavajo vprašanje odvisnih starejših oseb, ki želijo ostati doma, ter posebne potrebe invalidov in mladih, zlasti v zvezi z menjavanjem prebivališča in poklicno mobilnostjo; priporoča, naj se v prihodnjem programskem obdobju (2014–2020) v ta namen uporabijo sredstva iz strukturnih skladov; meni, da ukrepi socialne pomoči pri dostopu do stanovanj prispevajo k ustvarjanju "belih" delovnih mest, ki so nujno potrebna pri spoprijemanju s sedanji in prihodnji družbeni izzivi, kot je staranje prebivalstva; poudarja pozitivno vlogo, ki bi jo evropski skladi za socialno podjetništvo lahko imeli pri projektih socialne pomoči in integracije prek zagotavljanja stanovanj;
52. poziva države članice ter njihove regionalne in lokalne organe, naj na podlagi predvidenih potreb po stanovanjih sprejmejo učinkovite spodbujevalne ukrepe, da bi tako preprečili dolgoročno izpraznjenost stanovanj, zlasti na problematičnih območjih in preprečili nepremičninske špekulacije ter ta stanovanja uporabili kot socialna stanovanja;
53. poudarja, kako pomemben je sistem za ocenjevanje zdravja in varnosti stanovanja, ki zagotavlja zdravstveno oceno tveganj, povezanih s stanovanji;
54. poziva države članice in ustrezne organe, naj poenostavijo postopek vlaganja prošenj za socialno stanovanje ter da poskrbijo za bolj pošteno, pregledno in nepristransko dodeljevanje v skladu s socialnimi, gospodarskimi in kulturnimi okoliščinami v vsaki državi članici, s čemer bi v celoti odpravili diskriminacijo in preprečili, da bi se posebej ranljive skupine izogibale vlaganju prošenj za stanovanje, saj gre za pojav, katerega učinek je zaostrovanje stanovanjske prostorske segregacije in ustvarjanje getov; v zvezi s tem poudarja smiselnost nekaterih mehanizmov, ki se uporabljajo v nekaterih državah članicah, kot so seznam zakonsko določenih, natančnih in preglednih meril za dodelitev, s katerimi se spodbuja socialna raznolikost, pa tudi anonimizacija prošenj za socialna stanovanja, objava ponudbe prostih stanovanj, vzpostavitev sistemov za ocenjevanje vlog prosilcev, stroga ločitev organov, ki določajo merila, od organov za dodeljevanje

stanovanj, ter ustrezno vodenje dodeljevanja, da bi tako spodbudili širšo socialno raznolikost;

55. opozarja na izzive, povezane s staranjem prebivalstva, in na potrebo po zagotavljanju dostopa do ustreznih, dostojnih in cenovno ugodnih stanovanj za naraščajoče število starejših v EU; ugotavlja, da je revščina med starejšimi prebivalci v vseh evropskih državah vedno večja, in zato poziva, da se v novo evropsko partnerstvo za inovacije za dejavno in zdravo staranje, ki usklajuje raziskovalna prizadevanja na tem področju, vključi posebno poglavje zlasti za razvoj dostopnih rešitev, da bi starejši lahko čim dlje ostali v svojem stanovanju; v zvezi s tem ugotavlja, da so ukrepi za izboljšanje sedanjega dostopa do stanovanj in ukrepi za krepitev samostojnosti pomemben način zmanjševanja socialne izključenosti zato poziva države članice, naj v svoje nacionalne reforme vključijo posebno poglavje za razvoj cenovno dostopnih rešitev, ki bodo starejšim omogočile, da čim dlje ostanejo v svojem stanovanju, ob upoštevanju, da je izboljšanje pogojev za dostop do obstoječega stanovanjskega fonda zaželeno, saj prebivalstvo spodbuja, da ostane v domačem kraju, in z izboljšanjem pogojev za njegovo samostojnost olajšuje ponovno vključevanje v družbeno življenje;
56. poudarja, da je treba sektor socialnih stanovanj oblikovati na način, ki bi preprečeval spreminjanje sestave prebivalstva (gentrifikacija) in getoizacijo; kjer je to potrebno, poziva k finančnim spodbudam, ki so namenjene razvoju skupnega in mešanega prostora zasebnih in socialnih stanovanj, da bi preprečili socialno segregacijo;
57. glede na obstoječa socialna neravnovesja v Evropi, zlasti v državah, ki so k Uniji pristopile pred kratkim, meni, da je izjemno pomembno posredovanje Evropske unije pri podpori prikrajšanim družbenim razredom, zlasti v zvezi z zagotavljanjem stanovanj;
58. priporoča državam članicam in zadevnim organom, naj sprejmejo ukrepe za izboljšanje dostopa do cenovno ugodnih stanovanj s povečanjem količine in kakovosti socialnega in cenovno dostopnega stanovanjskega fonda ter s povezovanjem s storitvami oskrbe v skupnosti in socialnimi storitvami, ter naj za doseg tega cilja uporabijo Evropski socialni sklad in druge strukturne sklade;
59. poudarja, da bi morala socialna stanovanja, usklajena z učinkovito oskrbo v skupnosti in drugimi socialnimi storitvami, prispevati k razvoju zmožnosti za samostojno življenje, ki socialno ranljivim ali prikrajšanim pomaga pri prehodu v bolj neodvisen življenjski slog, z manjšim opiranjem na socialno skrbstvo in večjo samostojnostjo;
60. poziva zadevne javne in zasebne organe, naj v sisteme usposabljanja za inženirstvo, arhitekturo, urbanistično načrtovanje in gradnjo sistematično vključijo module o dostopnosti grajenega okolja in o načrtovanju za vse;
61. obžaluje globalni trend omejevanja zagotavljanja socialnih stanovanj in poziva države članice, naj v programe socialnih stanovanj vključijo pogosto izključeno skupino družin srednjega razreda, saj lahko zaradi gospodarske krize trpijo materialno pomanjkanje enako kot druga gospodinjstva;
62. meni, da so prizadevanja Unije za celovit trajnostni razvoj mest, zlasti z vidika socialnih stanovanj, učinkovit način za vključevanje problematičnih področij v njihovo urbano okolje ter odpravljanje revščine in socialne izključenosti; zato države članice poziva, naj več in celovito uporabljajo strukturne sklade (ESRR in ESS), EIB in druge finančne

rešitve ter naj poenostavijo usklajevanje in sinergije med njimi; meni, da ustrezno sodelovanje stanovalcev ter razvoj njihovih pristojnosti odločanja pred in med izgradnjo in prenovo socialnih stanovanj pripomoreta h krepitvi vključevanja in socialne kohezije;

63. poziva Komisijo, naj izvede študijo o učinkovitosti naložbenih modelov s socialnim vplivom v sektorju socialnih stanovanj, ob čemer naj se osredotoči na možnosti, ki jih pri spodbujanju naložb s socialnim vplivom ponujajo strukturni skladi v obliki finančnih instrumentov in po možnosti v povezavi z drugimi finančnimi viri, na primer prek ustvarjanja zelenih delovnih mest na lokalni ravni ali delovnih mest za mlade ter socialnega vključevanja z ureditvijo stanovanjske problematike odrinjenih skupin;
64. z obžalovanjem ugotavlja, da žrtve nasilja v družini pogosto ostanejo v okolju, kjer so zlorabljene, če so finančno odvisne od povzročitelja zlorabe in si tako ne morejo poiskati ločenega in primerne stanovanja; zato poziva EU, naj spodbuja politike, programe in financiranje, ki upoštevajo vidik spola in ki bi žrtvam nasilja v družini omogočali boljši dostop do varnih in cenovno dostopnih stanovanj, države članice pa poziva, naj poiščejo cenovno dostopne rešitve za alternativne oblike nujnih in začasnih stanovanj ter povečajo število zatočišč in centrov za rehabilitacijo žrtev in druge povezane storitve, kot so celostne storitve za družine (npr. centri za družinsko mediacijo);
65. opozarja, da je bilo leta 2009 sedemkrat več mater samohranilk kot očetov samohranilcev, zato meni, da bi bilo treba pri dodeljevanju socialnih stanovanj dati prednost materam samohranilkam ter drugim ranljivim skupinam ali posameznikom, kot so samohranilci, mlade družine, velike družine, mladi na začetku poklicne poti, migrantke, invalidi in starejši; ugotavlja, da je imela gospodarska kriza na začetku večji vpliv na moške kot na ženske, vendar je sčasoma bolj povečala stopnjo brezposelnosti žensk kot moških;

### ***Boj proti energetske revščini***

66. je zaskrbljen zaradi vse večje pojavnosti energetske revščine, zaradi katere trpi 50–125 milijonov Evropejcev in ki je večinoma posledica kombinacije nizkih prihodkov v gospodinjstvu, neakovostnega ogrevanja in izolacije ter previsokih stroškov energije;
67. poziva Komisijo, naj sprejme sporočilo o boju proti energetske revščini in v njem pozove države članice, naj opredelijo pojem energetske revščine na podlagi skupnih parametrov in opredelitev prilagodijo za vsako državo članico, da bi upoštevali posebne nacionalne razmere; ponovno poudarja, da je treba dostopnost stanovanj obravnavati v smislu plačil najemnin pa tudi v smislu pripadajočih računov za energijo; kljub temu meni, da energetske revščine ni mogoče obravnavati le z vidika stroškov za energijo in njene cene, saj ima tudi kakovostno razsežnost, povezano z ravnanjem ljudi in njihovimi vzorci porabe;
68. poziva Evropsko komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bodo ob poglobljanju notranjega energetskega trga obvezno sprejeti tudi ukrepi za zaščito ranljivih potrošnikov;
69. meni, da je pravica do dostopa do energije bistvena za dostojno življenje; poziva države članice, naj izboljšajo opredelitev "dostojnega stanovanja", da bi vključevala standarde energetske učinkovitosti; države članice poziva, naj se proti energetske revščini borijo predvsem z javnimi regulatorji za področje energije in naj sprejmejo celovite ukrepe na podlagi lokalnih energetske presoj za zasebni in javni sektor, med drugim:

- z oblikovanjem posebnih finančnih shem za stroške za energijo v najranljivejših gospodinjstvih (poštene cene energije, namenska pomoč ali pomoč, vključena v druge oblike socialne pomoči, preprečevanje neplačevanja računov in zaščita proti prekinitvi oskrbe z energijo);
  - z izoblikovanjem posebnih nacionalnih ali regionalnih skladov za zmanjšanje energetske revščine, ki bi se lahko delno financirali s finančnim prispevkom dobaviteljev energije na podlagi njihove obveznosti zmanjšanja porabe, določene z Direktivo 2012/27/EU o energetske učinkovitosti;
  - s podporo spodbudam in poučnim ukrepom za pomoč prebivalcem pri zmanjšanju energetske porabe;
  - z uporabo učinkovitih dolgoročnih finančnih spodbud za povečanje energetske učinkovitosti stanovanjskih zgradb v mestih in na podeželju, ne da bi se po odbitku tako zagotovljenega prihranka zaradi manjše porabe energije bistveno povečale najemnine za stanovanja; poziva Komisijo, naj začne usklajevati in preučevati vzpostavitev spodbujevalnih orodij;
70. opozarja, da se v stanovanjskem sektorju ponujajo največje možnosti za prihranek energije; poudarja, da bi morali imeti ukrepi za zagotavljanje energetske učinkovitosti – če stroški energetske prenove ne presežejo prihrankov zaradi manjše porabe energije – srednje- in dolgoročno neposredno korist za kupno moč gospodinjstev in njihov življenjski okvir; poudarja, da ti ukrepi hkrati omogočajo zmanjšanje emisij ogljikovega dioksida, ustvarjanje novih delovnih mest, podporo lokalnemu gospodarstvu in zmanjšanje stroškov za zdravstveno oskrbo;
71. predvsem poudarja možne koristi shem za subvencioniranje vgradnje mikrogeneratorjev z visoko učinkovitostjo in na obnovljive vire energije v socialne stanovanjske enote, kar omogoča prihranek pri računih za energijo in pošteno razporeditev dobičkov od proizvedene energije med najemnike in družbo za gradnjo stanovanj ali lastnika, s čimer bi najemniki imeli nižje račune, lastniki pa bi imeli na voljo dodatna sredstva za nadaljnjo obnovo in izboljšave v celotnem stanovanjskem fondu;
72. meni, da ukrepi energetske prenove, s katerimi bi prispevali k odpravljanju energetske revščine, pripomorejo k preprečevanju zdravstvenih težav (dihalna in srčno-žilna obolenja, alergije, astma, zastrupitve s hrano ali ogljikovim monoksidom, vpliv na duševno zdravje stanovalcev);
73. ponovno poudarja pomen programov, ki so namenjeni izboljšanju energetske učinkovitosti, za povečanje dostopnosti socialnih stanovanj in stanovanj v zasebnem sektorju; poudarja, da mora Komisija razjasniti smernice o državni pomoči v zvezi z nacionalnimi sredstvi in sredstvi EU za takšne obnove in naložbe ter, kjer je le mogoče, omogočiti prožnost, s čimer bo zagotovila, da so lahko te naložbe družb za gradnjo stanovanj in zasebnih lastnikov deležne koristi od najustreznejših tokov financiranja, da se doseže dvojni socialni in okoljski vpliv brez kršenja pravil EU o konkurenci;
74. pozdravlja dejstvo, da bodo ukrepi za spodbujanje energetske učinkovitosti in porabe obnovljivih virov energije v stanovanjih v obdobju 2014–2020 upravičeni do pomoči iz ESRR in kohezijskih skladov; spodbuja države članice, njihove lokalne in regionalne organe ter vse s tem povezane partnerje, naj za financiranje ukrepov za izboljšanje

energetske učinkovitosti uporabijo sredstva iz ESRR in kohezijskih skladov, zlasti za gospodinjstva, ki jih je najbolj prizadela energetska revščina;

75. vztraja, da imajo dobavitelji energije nalogo preprečevanja in reševanja sporov, zlasti z namestitvijo pametnih števec, oblikovanjem služb za potrošniške storitve in večjo preglednostjo cen;
76. poziva države članice, naj z obveščevalnimi kampanjami gospodinjstva bolje seznanjajo z odgovornejšo porabo virov in pomočmi, ki so jim na voljo skupaj s prilagojenim socialnim svetovanjem, ter naj izvajajo kampanje usposabljanja in ozaveščanja zlasti strokovnega osebja v socialnem sektorju, kar zadeva tveganja energetske revščine;
77. poziva države članice, naj v zvezi z energetske revščino oblikujejo nacionalne podatkovne zbirke;

o

o      o

78. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter nacionalnim parlamentom in vladam držav članic.